

τανο, στοιχειωμένο, σπαρταριστὸ μπροστά μας ὡς κορμὶ λάχταριστὸ καὶ σάρκα κι' αἷμα ζεστό, καφτερὸ κι' δλόφλογο. "Οποιος ἀρνιέται καὶ πολεμάει τὴ Δημοτικὴ Γλώσσα ἀρνιέται καὶ πολεμάει τὸ ἕδιο τὸ "Εθνος, εἶναι δὲ μεγαλύτερος βάρβαρος καὶ μειξιθάρβαρος καὶ βέβηλος καὶ ἴερόσυλος καὶ βλάστημος τῶν ἴερωτέρων πραγμάτων καὶ ἀξιῶν τοῦ "Εθνους, δὲ ἀρνητὴς τῶν θεῶν τοῦ "Εθνους καὶ τῆς Κοσμικῆς Μοίρας τοῦ "Εθνους, δὲ μεγαλύτερος ἄπιστος κι' ἔχτρος καὶ κίντυνος τοῦ "Εθνους¹. Ἡ νίκη καὶ δὲ θρίαμβος τῆς Δημοτικῆς εἶναι ἥ νίκη καὶ δὲ θρίαμβος τοῦ "Εθνους, ἥ νίκη καὶ δὲ θρίαμβος τῆς Ἀλήθειας, τῆς Ζωῆς, τῆς δημιουργικῆς Οὐσίας, τοῦ δημιουργικοῦ Πνεύματος, τῆς δημιουργικῆς Ψυχῆς καὶ τῆς δημιουργικῆς Μοίρας τοῦ "Ελληνικοῦ "Εθνους. Ὁ Νεοελληνικὸς Φαιδρος² μᾶς ἀποκολύπτει, πῶς δὲν εἶναι πολὺ μακριὰ ἥ οὐράνια ἀρματοδομία τῶν θεῶν προφητῶν—μυστῶν — μυσταγωγῶν — ἴεροφαντῶν τῆς Νεοελληνικῆς Αἰωνιότητας. Θεία εἶναι ὑπόσχεση στὸν "Ελληνικὸ Αἰθέρα, πῶς τὸ κράτος τῶν δυνάμεων τοῦ "Ελληνικοῦ Μηδενισμοῦ, τοῦ "Ελληνικοῦ Ζόφου³ κι' "Ερεβου, τῆς Ἑλληνικῆς Φθορᾶς καὶ Καταστροφῆς εἶναι στὸ τέλος του καὶ τὸ κράτος ἀρχίζει σὲ λίγο τῆς Ἑλληνικῆς Νίκης καὶ τοῦ θριάμβου τῶν αἰωνίων θεῶν τοῦ Νεοελληνικοῦ Δήμου, τοῦ Νεοελληνικοῦ Γένους, τοῦ Νεοελληνικοῦ Κόσμου, τῆς αἰωνίας Ἑλληνικῆς Ζωῆς, τῆς αἰωνίας Ἑλληνικῆς Μοίρας, τῆς αἰωνίας Ἑλληνικῆς Δημιουργίας—Μεγαλουργίας—Θαυματουργίας—Ἀχτινοβολίας! . . .

ε'. Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΟΙΡΑ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Τὸ Νεοελληνικὸ θαῦμα, σύμφωνα μὲ τὰ βουλήματα καὶ τοὺς αἰώνιους νόμους ὅλων τῶν Μοιρῶν καὶ ὅλων τῶν Θεῶν τῆς Δημιουργίας, θὰ βγῇ μόνο ἀπὸ τὸ ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ θαῦμα. Τὸ κράτος τοῦ Νεοελληνικοῦ Λόγου θὰ ὑψωθῇ μονάχα ἀπάνου στοὺς κόσμους τῆς ἀθάνατης πνευματικῆς δημιουργίας τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ στὸ φῶς τοῦ Ἱεροῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Λόγου, στὴ στιγμὴ ποὺ δὲ Νεοελληνικὸς Κόσμος θὰ ἴδῃ δημιουργικὰ τὸν Ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Κόσμο καὶ θὰ πάρῃ δημιουργικὴ στάση, στάση Δημιουργικῆς Λευτεριᾶς, μπροστὰ στὸν Ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Κόσμο. Δημιουργικὰ μπροστὰ στὸν Ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Κόσμο δὲ στάθηκαν στὸ παρελθὸν καὶ οἵ δυὸ κόσμοι τοῦ Νεοελληνικοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος, καὶ οἵ τυμβωρύχοι τῆς Νεώτερης Ἑλλάδας καὶ οἵ δημοτικιστές. Οἱ πρῶτοι στάθηκαν μπροστὰ στὰ αἰώνια θαυματουργήματα τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κόσμου μὲ κλειστὰ μάτια, ὡς πνευματικὰ τυφλοὶ καὶ ψυχικὰ στεῖροι, εἶδαν μόνο τὴν ἐξωτερικὴ μορφή, τὴν ἐπιφάνεια, τὴν φλούδα, τὸν τύπο, τὸ νεκρὸ γράμμα, δὲν εἶδαν ποτὲ τὸ βάθος, τὴν οὐσία, τὸ πνεῦμα, τὴν ψυχή, τὴν ἀλήθεια, τὴν φλόγα, τὸ φῶς, τὴν ζωή, τὴν μοίρα. Οἱ δεύτεροι ἀκουγαν μόνο τὴν φωνὴ τοῦ ἐνστίχτου, δὲν εἶχαν στὸ βάθος ἔαστερη συνείδηση τοῦ ἀληθινοῦ νοήματος τῆς οὐσίας τῆς φωνῆς τοῦ ἐνστίχτου, δὲν τοὺς ἐφώτιζε τὸ φῶς τῆς ὑψηλῆς φιλοσοφίας τῆς Γλώσσας καὶ τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς Ζωῆς ὡς καὶ τῆς καθολικῆς Ἑλληνικῆς Κοσμοθεωρίας καὶ δὲν πῆραν κι' αὐτοὺς

1. Βλ. τὸ γλωσσικὸ διάλογο τοῦ Σολωμοῦ.

ποτὲ στὸ ἀληθινὰ δημιουργικὴ στάση μπροστὰ στὸν κόσμο τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πνευματικοῦ θαύματος καὶ τυφλοὶ καὶ οἱ ἔδιοι ἀπὸ τὸ κρασὶ τοῦ ἰδεολογικοῦ φανατισμοῦ τους, ὅπως οἱ πρῶτοι, κινδύνῳ τῷ μέμη τοῦ φιλοσοφικοῦ νεοφωτισμοῦ καὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ θετικισμοῦ τους ἔφτασαν σὲ ὠρισμένη στιγμὴν νὰ διακηρύξουν, ἀπὸ ἐναντιοσύνην καὶ ἀντίδραση στὴν προγονοπληξία καὶ στειροσύνη τῶν πρώτων, τὸ «Θάνατο τῶν Ἀρχαίων» καὶ τὸ γκρέμισμα τῶν Παρθενώνων τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας.

Ἡ πνευματικὴ δημιουργία τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ εἶναι τὸ αἰώνιο πρότυπο κινδύνῳ σύμβολο τοῦ ἀπολύτου Ἀληθινοῦ, τοῦ ἀπολύτου Ἀγαθοῦ, τοῦ ἀπολύτου Θραύσου, τοῦ τελείου Ἀνθρωπίνου, καὶ θάνατον, στὴ δημιουργικὴ στάση τοῦ Νεοελληνισμοῦ μπροστὰ στὸν Ἀρχαῖο Ἑλληνισμὸν καὶ στὴ δημιουργία του, ἥ μοναδικὴ πηγὴ τοῦ ἀληθινοῦ φωτὸς καὶ τῆς ἀληθινῆς δημιουργικῆς ζωῆς τοῦ Νεοελληνισμοῦ.⁶ Ἡ πνευματικὴ δημιουργία τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κόσμου εἶναι δὲ πνευματικὸς ἥλιος ὅλης τῆς Ἀνθρωπότητας καὶ τοῦ πνευματικοῦ Σύμπαντος καὶ ὅπως κανεὶς δὲ διανοήθηκε ποτὲ νὰ διακηρύξῃ, πῶς δὲ φυσικὸς ἥλιος εἶναι ἔχθρός καὶ κίντυνος τῆς φυσικῆς ζωῆς καὶ τῆς φυσικῆς δημιουργίας καὶ πῶς θάπρεπε νὰ μὴν ὑπάρχῃ δὲ φυσικὸς ἥλιος καὶ νὰ ἐκλείψῃ ἀπὸ τὸν Κόσμο γιὰ νὰ μπορῇ νὰ δημιουργήσῃ πνευματικὰ δὲ Κόσμος, ἔτσι καὶ γιὰ τὸν πνευματικὸς ἥλιο δλου τοῦ Κόσμου δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ εἰπῇ ποτέ, πῶς θάπρεπε νᾶχε σβύσει, γιὰ νὰ μπορέσῃ δὲ Νεοελληνικὸς Κόσμος νὰ δημιουργήσῃ ἔνα νέο Ἑλληνικὸ θαῦμα. Ὁ μεγάλος, δὲ ἀληθινὸς πνευματικὸς δημιουργὸς χτίζει τὸν πνευματικὸ ναό του ἀπὸ μάρμαρα ποὺ παίρνει ἀπὸ ὅλο τὸν Κόσμο, καὶ τὸ φυσικὸ καὶ τὸν πνευματικὸ Κόσμο. Δημιουργία θὰ εἰπῇ Σύνθεση, Σύνθεση Ὑλης καὶ Μορφῆς. Ἡ οὐσία τῆς Δημιουργίας εἶναι ἥ δημιουργικὴ δύναμη, τὸ δημιουργικὸ πνεῦμα, ἥ δημιουργικὴ οὐσία καὶ ψυχή, ἥ δημιουργικὴ φλόγα καὶ μετουσίωση, τὸ πνεῦμα τῆς Μορφῆς καὶ τῆς Ἐντελέχειας. Ὁ πνευματικὸς ἥλιος τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κόσμου θὰ φωτοπλημμυρίσῃ ὅλους τοὺς δρόμους τοῦ Νεοελληνικοῦ Κόσμου μονάχα στὴν ίστορικὴ στιγμὴ ποὺ θὰ φουντώσουν καὶ θὰ στοιχειώσουν μέσα του ὅλες οἱ αἰώνιες δημιουργικὲς δυνάμεις τοῦ ἀπάνου ἀπὸ ὅλους τοὺς αἰῶνες δημιουργικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὁ Παρθενώνας τοῦ Νεοελληνικοῦ Λόγου θὰ ψωθῇ μονάχα μὲ τὸ φῶς καὶ μέσῳ στὸ φῶς τοῦ Ἱεροῦ Λόγου τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ. «Υστερὸς ἀπὸ τὸ τραγικό, ἀλλ᾽ ἐθνικολυτρωτικὸ στὶς ἡμέρες μας ἔγινημα τυῦ Σύγχρονου Νεοελληνισμοῦ καὶ τὸ ἀντίκρυσμα τῆς ἀληθινῆς οὐσίας καὶ τῆς πραγματικῆς ψυχῆς τοῦ ἔανθροῦ Εὐρωπαϊκοῦ (στὸ βάθος Ἀσιατικοῦ) χτήνους στὶς φοβερὲς στιγμὲς ποὺ στὸ τελευταῖο δεκάχρονο ὅλα τὸ ἀγρίμια κινδύνῳ τὰ στοιχειὰ καὶ τέρατα τοῦ νέου Πανρωμαϊσμοῦ, τοῦ Παγγερμανισμοῦ καὶ τοῦ Πανσλαβισμοῦ δίχτηκαν ἀπάνου στὸ ιερὸ κορμὶ τῆς Αἰωνίας Πανελλάδας γιὰ νὰ τὸ ξεσκίσουν καὶ τὸ κατασπαράξουν, στὸ Νεοελληνικὸ Κόσμο δὲ μένει ἀπολύτως κανένας ἄλλος δρόμος ζωῆς καὶ δημιουργίας καὶ κοσμικῆς ἀχτινοβολίας παρὰ μονάχα δρόμος τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κόσμου. Τὸ φῶς τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ «Ἱεροῦ Λόγου», τὸ φῶς τῆς ιερῆς Ἑλληνικῆς Γῆς, τῆς ἀγιας καὶ θείας καὶ ἀπὸ τοὺς θεοὺς τῆς αἰωνίας Ζωῆς πλημμυρισμένης Ἑλληνικῆς Πλάσης, τοῦ Ἑλ-

ληνικοῦ Οὐρανοῦ, τοῦ Ἐλληνικοῦ Ἡλίου, τῆς Ἐλληνικῆς Ζωῆς, τῆς Ἐλληνικῆς Ἰστορίας, τῆς Ἐλληνικῆς Δημιουργίας, τῆς θείας Ἐλληνικῆς Μοίρας! Τὸ φῶς τῶν αἰώνιων θεῶν τοῦ αἰώνιου ἀγίου καὶ Ἱεροῦ καὶ θείου Πανελληνισμοῦ καὶ τοῦ ἀγίου καὶ Ἱεροῦ καὶ θείου Πανελληνικοῦ Ἐθνισμοῦ! Ἡ μοναδικὴ ἐλπίδα καὶ χαρὰ κι^ν εὐδαιμονία καὶ μοίρα τοῦ Νεοελληνισμοῦ στὸν Ἡλίο καὶ στὴν Αἰώνιότητα εἶναι ἥ Δημιουργία. Ἀλλοῦ ἡ Νεοελληνικὴ Δημιουργία θὰ βγῆ μόνο ἀπὸ τὸν Κόσμο καὶ τὸ φῶς τῆς ἀρχαίας Ἐλληνικῆς Δημιουργίας καὶ μόνο τῆς ἀρχαίας Ἐλληνικῆς Δημιουργίας. Κάθε πνευματικὴ δημιουργία, κάθε πνευματικὸς πολιτισμὸς προϋποθέτει τὸ φῶς ἐνὸς ἀρχετύπου. Καὶ τὸ ἀρχέτυπο τῆς Νεοελληνικῆς Δημιουργίας καὶ τοῦ Νεοελληνικοῦ Πολιτισμοῦ δὲ θάναι ὁ πεσσιμιστικὸς καὶ μηδενιστικὸς στὸ βάθος καὶ στὴν οὐσία του πολιτισμὸς τῶν ζόφων καὶ τῶν ἀβύσσων, τῆς παγκόσμιας τραγωδίας καὶ φρίκης καὶ ἀγωνίας καὶ τοῦ παγκόσμιου μηδενισμοῦ τῆς μηδενιστικῆς Εὐρώπης, μᾶς ἄλλης στὸ μεγαλύτερο μέρος της Ἄσίας, ἀλλοῦ ὁ πολιτισμὸς τῆς Ἀρχαίας Ἐλλάδας, ὁ πολιτισμὸς τοῦ Φωτὸς καὶ τοῦ ἀπολύτου θριάμβου τῆς Θρησκείας τῆς λατρείας τῶν δημιουργικῶν δυνάμεων καὶ τῶν αἰώνιων θεῶν τῆς αἰώνιας θραύσας ἀστραφτερῆς καὶ θείας Ζωῆς, τῆς δημιουργικῆς, τῆς Ἐλληνικῆς Ζωῆς. Ὁ «Ιερὸς Λόγος» τοῦ κλασσικοῦ Ἀρχαίου Ἐλληνισμοῦ εἶναι τὸ μοναδικὸ φῶς καὶ τοῦ Νεοελληνισμοῦ καὶ ὅλης τῆς Ἀνθρωπότητας. Μακριὰ ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ Ἐλληνικοῦ Λόγου, τοῦ Ἐλληνικοῦ Ὀντος καὶ τοῦ αἰώνιου Ἐλληνικοῦ θαύματος, ὅλα εἶναι αἰώνιο ἔρεβος, αἰωνία ἀγωνία, αἰωνία τραγωδία, ὅδύνη, ἀθλιότητα, ἀπόγνωση, δυστυχία. Θεία εἶναι ἡ Μοίρα τοῦ Νεοελληνικοῦ Κόσμου, ν^ο ἀνάψῃ μέσα στὴ Δημιουργία, ὅλυμπιονίκης τοῦ Αἰώνιου, τὸ θεῖο φῶς τῆς φωτουσίας τῆς Παράδοσης τοῦ ὑπεραιώνιου Ἐλληνισμοῦ καὶ νὰ φωτοβολήσῃ καὶ φωτοκατακλύσῃ ὅλους τοὺς ζόφους κι^ν ὅλα τὰ βάρανδα καὶ χάη κι^ν ὅλες τὶς ἀβύσσες τῆς ζωῆς ὅλης τῆς Ἀνθρωπότητας!... Ἡ Ἰστορικὴ Μοίρα τοῦ Νεολληνισμοῦ εἶναι νὰ κατακτήσῃ πνευματικά, στὸ μεσουράνημα τοῦ Ἡλίου τῆς Δημιουργικῆς Ἐλευθερίας του, καὶ ν^ο ἀποκαλύψῃ σ^ο ὅλο τὸν Κόσμο τὴν Ἀρχαία Ἐλλάδα, τὴν ἀληθινὴν αἰωνία Ἀρχαία Ἐλλάδα. Ὁ Νεοελληνικὸς Κόσμος εἶναι ὁ μοναδικὸς κόσμος ποὺ μπορεῖ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ θεῖο αὐτὸν ἔργο. Ὁ Νεοελληνικὸς Κόσμος εἶναι ὁ ἐκλεκτὸς κόσμος ὅλων τῶν Μοιρῶν τῆς Δημιουργίας, ποὺ ἔχει τὸ θεῖο χάρισμα νὰ μιλάῃ τὴν γλώσσα τῶν Θεῶν τοῦ Ἀρχαίου Ἐλληνισμοῦ καὶ νὰ φέρνῃ μέσα του τὴν ἴδια τὴν αἰώνια ψυχὴ τοῦ Κόσμου ποὺ ἔπλασε τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου. Καὶ ὁ Νεοελληνικὸς Κόσμος θὰ κατορθώσῃ νὰ ὑψωθῇ στὸ φῶς τῆς δικῆς του Ἰστορικῆς Μοίρας μόνο διεισδύοντας μέσα στὰ βάθη καὶ τ' ἄδυτα τῶν ἀδύτων τῶν φωτόκοσμων τῆς Οὐσίας—Μοίρας τοῦ Ἀρχαίου Ἐλληνισμοῦ. Καὶ τὸ δρόμο τοῦ Νεοελληνικοῦ Κύσμου πρὸς τὰ βάθη αὐτὰ φωτοπλημμυρίζει τὸ αἰώνιο ἀριστούργημα τοῦ πανηγυρικοῦ λόγου τοῦ Πλάτωνος, τὸ ἀριστούργημα τοῦ αἰώνιου Φωτὸς καὶ τῆς αἰώνιας Μοίρας τοῦ αἰώνιου Ἐλληνισμοῦ, τοῦ ἀπάνω ἀπὸ τὶς ἀβύσσες τοῦ Ἀπείρου καὶ τῆς Αἰώνιότητας Ἐλληνικοῦ Δήμου—Ἐλληνικοῦ Γένους.

«Ο τε γάρ κάλλιστος πανηγυρικῶν λόγων ἐστὶν ὁ Πλατωνικός».

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ, Έπειτα B. 10.

1. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΓΕΝΙΚΑ

Ο Μενέξενος τοῦ Πλάτωνος εἶναι στὴν οὐσίᾳ του ἔνας ἐπιτάφιος πανηγυρικὸς λόγος στὴ μορφὴ τῶν ἀλλων ἀρχαιοελληνικῶν ἐπιταφίων λόγων, δύος ὁ περίφημος ἐπιτάφιος τοῦ Περικλῆ, ὁ ἐπιτάφιος τοῦ Λυσία καὶ ὁ ἐπιτάφιος τοῦ Ὑπερείδη. Μὲ τὸν πανηγυρικό του ὁ Πλ. θέλει νὰ ὑψώσῃ ἔνα αἰώνιο μνημεῖο τοῦ Λόγου στὴν Ἱερὴ πολιτεία τῆς Παλλάδας Ἀθηνᾶς καὶ ὅλων τῶν θεῶν τοῦ Φωτὸς καὶ τῆς Ζωῆς, ποὺ ἡ κοσμικὴ μοίρα της ἐνσαρκώνει, στὰ μάτια του, τὴν κοσμικὴ μοίρα τῆς Αἰωνίας Ἐλλάδας. Ο πανηγυρικὸς τῆς ἀθανατῆς πολιτείας τοῦ δίνει τὴν ἀφορμὴν καὶ τὴν δυνατότητα νὰ ἐκφράσῃ τοὺς φιλοσοφικοὺς στοχασμούς του γιὰ τὸν κοσμοϊστορικὸ δόλο της καὶ τὴν κοσμοϊστορική της μοίραν καὶ συνάμα γιὰ τὴν κοσμικὴ θέσην καὶ μοίρα τοῦ ὑπερχρονικοῦ Ἐλληνισμοῦ, ὡς ἔμνους καὶ ὡς φυλῆς μέσον στὸν Κόσμο. Σὲ κανένα ἄλλο ἔργο του ὁ Πλ. δὲν ἐκφράζεται τόσο πλατειὰ καὶ συστηματικὰ καὶ μὲ τόση ἴδεολογικὴ ἔξαρση καὶ μὲ τέτοιο πατριδολατρικὸ πάθος, δύος ἐδῶ, γιὰ τὸ κεντρικὸ αὐτὸ πρόβλημα τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἰστορίας καὶ τῆς Ἰστορικῆς Μοίρας τοῦ Ἀθηναϊκοῦ καὶ τοῦ Ἐλληνικοῦ Κόσμου. Ο Μ. εἶναι τὸ μοναδικὸ ἔργο τοῦ Πλ. ποὺ δίχνει ἀπειρο φῶς στὰ σκοτάδια τοῦ αἰωνίου προβλήματος τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἰστορίας, ποὺ εἶναι ἀπὸ τὸ ἔνα μέρος ἐν ἀπὸ τὰ ὑψηλότερα προβλήματα τῆς Φιλοσοφίας καὶ σφιχτοδένεται μὲ τὸ μεταφυσικὸ πρόβλημα, τὸ πρόβλημα τῆς Οὐσίας καὶ τῆς Μοίρας τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὴ Δημιουργία, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸ σπουδαιότατο καὶ ὑψηλότατο πρόβλημα τῆς ζωῆς τοῦ Ἐλληνικοῦ Κόσμου ὡς ἀλληλένδετο μὲ τὸ πρόβλημα τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἐλληνικῆς Ἰστορίας καὶ τοῦ Ἐλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Ἀκριβῶς ἡ φιλοσοφικὴ αὐτὴ ἀξία τοῦ Πλατωνικοῦ πανηγυρικοῦ καὶ ἡ ἔχωριστὴ θέση ποὺ κατέχει ἀνάμεσα σὸν ὅλα τὸ ἄλλα ἔργα τοῦ δημιουργοῦ του ἐπιβάλλει τὸν πιὸ πλατὺ διαφωτισμὸ δύον τῶν ζητημάτων ποὺ θέτει ἡ ἔρμηνεία του καὶ τὴν πιὸ βαθειὰ κατανόηση τοῦ ἀληθινοῦ νοήματός του¹.

1. "Ολοι οι Εύρωπαιοι ἔρμηνευτὲς τοῦ Μ. τονίζουν, ὅτι ἡ ἔρμηνεία του παρουσιάζει μεγάλες δυσκολίες. "Ενας ἀπὸ τοὺς πιὸ βαθεῖς μελετητὲς τῆς ζωῆς καὶ

“Η τελεία κατανόηση ἐνὸς πνευματικοῦ ἀριστουργήματος προϋποθέτει πρῶτα - πρῶτα τὴν τελεία γνώση τῆς ἴστορίας του. Ἡ Ἱστορία εἶναι τὸ φῶς καὶ τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ Πνεύματος. Κάθε στὸ ἀληθινὰ μεγάλο κι^ν αἰώνιο πνευματικὸ δημιουργημα εἶναι ἕνας ζῶν δργανισμὸς κι^ν ἔχει ὅπως κάθε τι ποὺ ζεῖ τὴν ἴστορία του. Καὶ τὸ ἀθανάτο Πλατωνικὸ πνευματούργημα τοῦ πανηγυρικοῦ τῆς Αἰωνίας Ἑλλάδας δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὴν καθολικὴν αὐτὴ μοίρα δλων τῶν ἀθανάτων δημιουργημάτων τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος κι^ν ἔχει μακρότατη ἴστορία καὶ μάλιστα ἴστορία ποὺ ἔχει κάτι ἀπὸ τὸ δράμα καὶ τὴν τραγωδία, ὅπως δραματικὴ καὶ τραγικὴ εἶναι καὶ ἡ Ἱστορία τοῦ Κόσμου, τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου, ποὺ θέλει νὰ ἐνσωματώσῃ μέσα του κι^ν ἐνσωματώνει τὴν ἴστορία του καὶ τὴν ἴστορική του μοίρα. Καὶ πρῶτα - πρῶτα ἡ ἴστορία τοῦ ἔργου στὸ Ἀρχαῖα Χρόνια μᾶς γνωρίζει, πῶς ἡ μοίρα του στὰ χρόνια αὐτὰ ὑπῆρξε θριαμβευτική. Στὸ ἀληθινὰ δὸς Ἀρχαῖος Ἑλληνισμὸς Κόσμος, καὶ μάλιστα δὸς Ἀθηναϊκὸς Κόσμος, ἀρπαξε τὸ βαθύτατο καὶ ἰερότατο νόημα τῶν φιλοσοφικῶν στοχασμῶν τοῦ Πλ. καὶ στὸ ἀρπαγμα αὐτὸ ἔνοιωσε δλο τὸ βαθὺ ἐσωτερικὸ συγκλονισμὸ καὶ δλη τὴν ἵερη ἀνατριχίλα ποὺ προκαλεῖ τὸ ἀσύγχριτο μεγαλεῖο τοῦ ἔργου στὸ ἔκεινον ποὺ ἔχει τὴ δύναμη καὶ τὴ θεῖα μοίρα νὰ ὑψωθῇ στοὺς κόσμους τῶν πνευματικῶν ἑξάρσεων καὶ ἀναφτερωμῶν καὶ τῶν κοσμικῶν ἐνοράσεων τοῦ δημιουργοῦ του. Ὁ τιτανικὸς δημιουργὸς τῆς «Πολιτείας», τοῦ «Τίμαιου» καὶ τοῦ «Κριτία» μᾶς ἀνεβάζει ἐδῶ στὶς ὑπερουράνιες σφαῖρες τῆς αἰωνίας Ἑλληνικῆς Δημιουργίας καὶ τῆς αἰωνίας Ἑλληνικῆς Μοίρας καὶ μόνο δσοι φέρονταν πραγματικὰ μέσα τους μι^ν ἀχτίνα ἀπὸ τὸν ἥλιο τῆς ἀληθινῆς οὐσίας καὶ τῆς φεγγοβολιᾶς τῆς αἰωνίας Ἑλληνικῆς Ψυχῆς μποροῦν νὰ ὑψωθοῦν, νὰ σταυροῦν καὶ ν^ο ἀναπνεύσουν στὰ ὕψη αὐτά. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς μιλοῦν μὲ ἀπόλυτο θαυμασμὸ γιὰ τὸ Πλατωνικὸ ἀριστούργημα τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καὶ εἶναι ἀπολύτως βέβαιο, πῶς καὶ σ^τ αὐτὰ τὰ χρόνια τῆς Ῥωμαιοκρατίας στὴν Ἑλλάδα δ M. σκόρπιζε δίγη ἐνθουσιασμοῦ σ^τ δλο τὸν κόσμο ποὺ εἶχε τὴν εὔτυχία ν^ο ἀκούσῃ τὰ θεῖα δήματά του στὴν Παναθηναϊκὴ τελετὴ ποὺ ὀργάνωνε κάθε χρόνο δὸς Ἀθηναϊκὸς Κόσμος γιὰ νὰ τιμήσῃ τοὺς ἀθανάτους ἥρωες δλων τῶν πολέμων τῆς Ἀθηναϊκῆς πολιτείας σ^τ δλους τοὺς αἰῶνες τῆς καταπληκτικῆς ἴστορίας της. Ἡ ἀπίκηση ποὺ εἶχε δὸς πανηγυρικὸς τοῦ Πλ. στὸν Ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Κόσμο εἶναι φανερὴ στὸ ἔργο τοῦ Ἰσοκράτη, ποὺ δὸς Παναθηναϊκός του (124—125) πλέει μέσα στὴν πνευματικὴ θάλασσα τοῦ Πλατωνικοῦ Λόγου. Καὶ δὸς Διονύσιος δὸς Ἀλικαρνασσεὺς τονίζει (Δημοσθ. ΚΓ'), δτ^η δ M. εἶναι «δὸς κράτιστος πάντων τῶν πολιτικῶν λόγων». Στὸ ἕδιο ἔργο του (Λ. 30) δὸς Διονύσιος ἔκφραζε τὸν ἀπόλυτο θαυμασμό του γιὰ τὸ ὑπέροχο μέρος τῆς ἀποστροφῆς τοῦ πανηγυρικοῦ πρὸς τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς γονειοὺς τῶν ἀθαντοῦ ἔργου τοῦ Πλ., δὸς Paul Friedländer, στὸ κλασσικὸ δίτομο ἔργο του γιὰ τὸν Πλ. (Β'. σ. 219) γράφει σχετικὰ τὰ ἔξῆς : «Ο M. εἶναι τὸ πιὸ σκοτεινὸ δπ^τ δλα τὰ ἔργα τοῦ Πλ. καὶ δίνει τὴν πιὸ παράδοξη προσωπογραφία τοῦ Σωκράτη». Ἐπίσης δὸς Γάλλος ἔκδότης του M. στὴ σειρὰ τῶν ἐκδόσεων τῶν ἀρχαίων συγγραφέων (Βαδέ) γράφει, δτ^η δ M. εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πλατωνικοὺς διαλόγους ποὺ ἔκαμπαν γάχυθη τὸ πιὸ πολὺ μελάνι» (τ. V. A. σ. 53).

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΙΟΑΝΝΙΝΑ 2006

τοῦ ἔργου τοῦ Πλ., δὸς Paul Friedländer, στὸ κλασσικὸ δίτομο ἔργο του γιὰ τὸν Πλ. (Β'. σ. 219) γράφει σχετικὰ τὰ ἔξῆς : «Ο M. εἶναι τὸ πιὸ σκοτεινὸ δπ^τ δλα τὰ ἔργα τοῦ Πλ. καὶ δίνει τὴν πιὸ παράδοξη προσωπογραφία τοῦ Σωκράτη». Ἐπίσης δὸς Γάλλος ἔκδότης του M. στὴ σειρὰ τῶν ἐκδόσεων τῶν ἀρχαίων συγγραφέων (Βαδέ) γράφει, δτ^η δ M. εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πλατωνικοὺς διαλόγους ποὺ ἔκαμπαν γάχυθη τὸ πιὸ πολὺ μελάνι» (τ. V. A. σ. 53).

νάτων νεκρῶν τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας: «Ὥ παῖδες, ὅτι μέν ἔστε πατέρων ἀγαθῶν....» (246 Δ—249 Γ). Ἐπίσης δὲ Ἐρμογένης (^οΙδεῶν Β. 10) ἐκφράζεται μὲ τὸν ἕδιο θαυμασμὸν κι^ο ἐνθουσιασμό: «Ο τε γὰρ κάλλιστος πανηγυρικῶν λόγων ἔστι δὲ Πλατωνικός». Τὸ ἕδιο ἐκφράζεται ἐγκωμιαστικὰ γιὰ τὸ Μ. καὶ δὲ Κικέρων (Orat. 151).

Τὸ θρίαμβο τοῦ Μ. στὴν Ἀρχαιότητα δὲν ἀμφισβητοῦν οὔτε οἱ νεώτεροι ἴστορικοὶ τῆς πνευματικῆς Ἰστορίας τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ. Σχετικὰ δὲ μεγάλος Ἑλληνιστής καὶ ἴστορικὸς τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας A. Croiset γράφει στὴ μνημειώδη πεντάτομη ἴστορία του (τ. IV. σ. 317): «Εἶναι γνωστὴ ἡ ἐπιτυχία τοῦ Μ. Οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ἔκουσαν ποτὲ νὰ τὸν ἀκοῦν. Οἱ Νεώτεροι ἀπεναντίας πολλὲς φορὲς τὸν ἔθεωρησαν ὡς ἀπόκρυφο. Ἡ θεωρία ὅμως αὐτὴ εἶναι πολὺ σφαλερή. Οἱ Ἀριστοτέλης μνημονεύει τὸ Μ. (Ῥητορ. Γ'. 14) καὶ δὲ Πλατωνικὸς χαραχτήρας τοῦ ἔργου εἶναι ἀναμφισβήτητος. Ἡ ἡθικὴ οὐσία τοῦ ἔργου, ἡ τέχνη τοῦ χωρισμοῦ καὶ τῆς συνθετικῆς ὑπαγωγῆς τῶν ἕδεων του κάτω ἀπὸ τὴ γενικὴ ἕδεα ποὺ τὶς ἀλληλοσυνδέει, ωρισμένες ἔξαισιες σελίδες του, ωρισμένες μάλιστα λεπτομέρειες τοῦ ὕφους του εἶναι τόσο χαρακτηριστικά, ὥστε δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ τὸ ἀγνοήσουμε».

Ἄλλος ἐνῷ δὲ πανηγυρικὸς λόγος τοῦ Πλ. εἶχε τὴν πιὸ θριαμβευτικὴ μοίρα στὴ Ἀρχαία Χρόνια, δὲν μπορεῖ νὰ εἰπωθῇ τὸ ἕδιο καὶ γιὰ τὴν τύχη του στὰ Νεώτερα Χρόνια. Οἱ Νεώτερος Κόσμος γενικὰ δὲν κατώρθωσε πραγματικὰ νὰ ὑψωθῇ στὸ ὑπερούσιο τῷ δόντι νόημα τοῦ Πλατωνικοῦ ἀριστουργήματος. Υπῆρξε μάλιστα τόσο μεγάλη ἡ παρανόηση τοῦ Μ. στὰ Νεώτερα Χρόνια, ὥστε πολλοὶ εἰδικοὶ μελετητὲς τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας ἔφτασαν ὡς τὸ σημεῖο νὰ ἀρνηθοῦν ἀκόμα καὶ αὐτὴ τὴ γνησιότητά του. Ἀνάμεσα μάλιστα στὰ ὄντα μεταξύ τῶν ποὺ ἀρνήθηκαν τὴ γνησιότητα τοῦ ἔργου εἶναι καὶ ὄντα ἀπὸ τὰ πιὸ κοσμοξακουσμένα καὶ τὰ πιὸ ἀξιοσέβαστα στὴν Ἰστορία τῶν μελετῶν καὶ τῶν ἔρευνῶν τῆς πνευματικῆς δημιουργίας τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας, δπως τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου ἴστορικοῦ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας Ed. Zeller.¹ Άλλοι δομως εἰδικοὶ μελετητὲς τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας βγῆκαν ὑπέριμαχοι τῆς γνησιότητας τοῦ ἔργου καὶ ἀπόδειξαν ἀκαταμάχητα τὸν Πλατωνικὸ χαραχτήρα του καὶ μὲ τὸν καιρὸ ἔπεισε ὅλότελα ἡ ἀντίθετη θεωρία καὶ σήμερα δλοι οἱ εἰδικοὶ ἐπιστήμονες δλου τοῦ Κόσμου δέχονται, δὲ οἱ Μ. εἶνε γνησιώτατο καὶ αὐθεντικώτατο ἔργο τοῦ Πλ.

Μὲ τὴ λύση δομως τοῦ φιλολογικοῦ προβλήματος τῆς γνησιότητας τοῦ ἔργου δὲν ἔλυθησε συνάμα καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἀληθινῆς ἔρμηνείας του καὶ τῆς σύλληψης τοῦ ἀληθινοῦ φιλοσοφικοῦ νοήματός του. Απεναντίας στὴν Ἰστορία τοῦ Πλατωνισμοῦ τῶν δύο τελευταίων αἰώνων εἶδαν τὸ φῶς πολλὲς ἔρμηνείες τοῦ Μ. ποὺ φανερώνουν δλη τὴν πνευματικὴ ταραχὴ τοῦ Εὑρωπαϊκοῦ Κόσμου μπροστὰ στὸ πνευματικὸ αὐτὸ δημιούργημα τοῦ Πλ. καὶ τὴν ἀδυναμία τῶν περισσότερων ἔρμηνευτῶν του νὰ συλλάβουν τὸ βαθύτερο νόημά του. Καὶ στὸ 19ο καὶ στὸν 20ὸ αἰώνα ὑπῆρξαν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς μελετητὲς τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας ποὺ ἀρνήθηκαν τὴ βαθύτερη ἀξία τοῦ ἔργου

καὶ ὑποστήριξαν τὶς πιὸ διαφορετικὲς καὶ πιὸ παράξενες καὶ πολλὲς φορὲς πιὸ κωμικὲς θεωρίες γιὰ τὸν πραγματικὸ σκοπὸ ποὺ εἶχε ὁ Πλ. γράφοντας τὸν πανηγυρικό του. Οἱ περισσότεροι ἐρμηνευτὲς ὑποστήριξαν τὴν θεωρία, πὼς ὁ Μ. εἶναι στὴν οὐσίᾳ του μόνο ἕνα σατυρικὸ «παίγνιον» ποὺ μ' αὐτὸ δ δημιουργός του θέλησε νὰ εἰρωνευθῇ καὶ νὰ πολεμήσῃ τοὺς ὅντορες τῆς ἐποχῆς του μὲ τὴ σοφιστικὴ φιλοσοφία τους καὶ τὴ ὁνηχὴ καὶ φάμφαρδνικὴ καὶ χωρὶς καμμιὰ ἐσωτερικότητα ὅντορική τους. Τόση μάλιστα ὑπῆρξε ἡ πνευματικὴ ταραχὴ πολλῶν ἐρμηνευτῶν, ὥστε ἔφτασαν στὸ σημεῖο νὰ ἔχεασουν τὴν ἀποστολή τους καὶ νὰ κατηγορήσουν τὸν Πλ. ἀκόμα καὶ γιὰ Ἑλλειψη «σοβαρότητας» στὸ ἔργο του αὐτό, γιὰ ἀκρισία καὶ γιὰ μεροληψία στὴν κριτικὴ ἀξιολόγηση τῆς Ἐλληνικῆς Ἰστορίας, γιὰ ἴστορικοὺς ἀναχρονισμούς, γιὰ κολακεία τῶν Ἀθηναίων, γιὰ ὑποκρισία καὶ ἀπάτη καὶ μύρια ἄλλα ποὺ ἐπαναστατοῦν κι ἔξιργίζουν τὴν ἀνθρώπινη ψυχή. Καὶ τὸ πιὸ λυπητερὸ εἶναι τὸ γεγονός ὅτι οἱ ἐρμηνεῖες καὶ θεωρίες αὐτὲς βρῆκαν ὑπέρμαχους θιασῶτες καὶ στὴν Ἐλλάδα! ! . . .

1. Μὲ κατάπληξή του, χωρὶς ἀμφιβολία, δ Νεοέλληνας ἀναγνώστης διαβάζει στὸν Πρόλογο τῆς μετάφρασης τοῦ Μ. ἀπὸ τὸ μακαρίτη Γιάννη Ζερβὸ (ἔκδ. Φέξη) τὰ ἔντονα καταπληκτικά: «Ο Μεγέξενος εἶναι θαυμάσιον σατυρικὸν κομιφοτέχνημα τοῦ Πλάτωνος μιὰ εἰρωνικὴ σάτυρα καὶ σατυρικὴ εἰρωνία κατὰ τῶν ὅντόρων ἐκείνης τῆς ἐποχῆς καὶ γενικώτερα κατὰ τῆς ὅντορικῆς . . . Ο Μενέξενος διάλογος ποὺ δὲν ἔχει τίποτε τὸ φιλοσοφικόν, εἶναι δὲ μόνον λεπτὴ σάτυρα τῆς πολιτικῆς ὅντορείας καὶ τῶν τότε ὅντόρων, ἵδιως τοῦ Λυσία καὶ τοῦ Ἰσοκράτη. Καὶ ὡς ἀφετηρίαν λαμβάνων τὸν περίφημον ἐπιτάφιον τοῦ Περικλῆ ποὺ μᾶς διέστοσεν ὁ Θουκυδίδης εἰς τὴν ἴστορίαν του καὶ ποὺ εἶχε χρησιμεύσει, φαίνεται, ὡς πρότυπον ἀδεξίων μιμήσεων, κατεσκεύασε (ὁ Πλάτων) τὸν παραδοξότερον ἵσως ὅντορικὸν λόγον ἐξ ὅσων ποτὲ ἐγράφησαν, ἐκπλιγκτικὸν μῆγμα κρίσεως καὶ ἀκρισίας, ἀληθείας καὶ ψεύδους, εὐθύτητος καὶ σοφιστείας—«*Pactiche curieuses de l'éloquence des rhéteurs du temps*»— ως ὁραῖα τὸν χαρακτηρίζει σοφὸς φιλόλογος». Επίσης ἡ Κ. Ἐλεοπούλου στὸν Πρόλογο ποὺ προτάσσει στὴ μετάφρασή της τοῦ Μ. (ἔκδ. Παπύρου) δὲν πάει πιὸ πίσω καὶ γράφει, πὼς ὁ Μ. εἶναι μιὰ ἀπλὴ «παιδιά» τοῦ Πλ. ποὺ φανερώνεται στὸ ἔργο του αὐτὸ μὲ «σοβαροφάνειαν». Η ἵδια κατηγορεῖ τὸν Πλ. στὸν ἕδιο Πρόλογο «διὰ ὑπερβολὴν κολακείας πρὸς τὸ ἀκροατήριον» καὶ «μέχρις ἀπιστεύτου διαστροφὴν τῆς ἀληθείας εἰς τὴν διήγησιν τῶν γεγονότων» καὶ «διὰ πανούργον συνδυασμὸν ἀληθείας καὶ ψεύδους» (σ. 16). Διαβάζοντας κανεὶς τοὺς πιὸ πάνω χαραχτηρισμοὺς γιὰ τὸ μεγαλύτερο φιλοσοφικὸ πνεῦμα ὅλων τῶν αἰώνων καὶ τὸ φιλοσοφικὸ θεμελιωτὴ τῆς φιλοσοφίας τῶν ὑψηλότερων ἀρετῶν τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητας ποὺ μὲ τὸ κήρυγμα καὶ τὸ παράδειγμα ὅλης τῆς ζωῆς του ἐκύρωσε μ' αἷμα τὶς ἀρετὲς αὐτές, νοιώθει νὰ σηκώνωνται οἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του καὶ ἀναρωτιέται, ἀν πραγματικὰ οἱ χαραχτηρισμοὶ αὐτοὶ γράφτηκαν ἀπὸ «Ἐλληνες ἢ ἀπὸ ἐχθροὺς τοῦ Ἐλληνισμοῦ. Δυστυχῶς τὰ κείμενα μιλοῦν καὶ ἀποδείχνουν, πὼς τὰ ἔξωφρενικὰ αὐτὰ πράγματα γράφτηκαν ἀπὸ «Ἐλληνες. Οἱ συγγραφεῖς τους διμως εἶναι ἀθῶι τοῦ ἐγκλήματος, γιατὶ ἀνίκανοι οἱ ἕδιοι νὰ ἐμβαθύνουν στὸ ἀληθινὸ νόημα τῶν στοχασμῶν τοῦ Πλ. δὲν ἔκαμαν τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ ἀντιγράψουν στὴν πραγματικότητα «αὐτολεξεὶ» δσα ἐγραψαν ξένοι. Καὶ τὸ παράδειγμα αὐτὸ εἶναι ἐν ἀπὸ τ' ἄπειρα παραδείγματα ποὺ ἀποδείχνουν τὴ θραύση καὶ τὶς καταστροφὲς τῆς πνευματικῆς σκλαβιᾶς τοῦ Νεοελληνισμοῦ κάτω ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κόσμου καὶ συνάμα τὴν ἀνάγκη τῆς πνευματικῆς ἀπολύτρωσης τοῦ Νεοελληνικοῦ Κόσμου ἀπὸ τὸ μινώταυρο τῆς πνευματικῆς τυραννίας τῆς Εὐρώπης ἀπάνω στὴ ζωή του.

Έξαίρεση στή γενική συγχορδία τῶν Εὔρωπαίων ἐρμηνευτῶν τοῦ Πλατωνικοῦ λόγου ἀποτελεῖ ἡ ἐρμηνεία ποὺ δίνει ἔνας ἀπὸ τοὺς πιὸ εὐσυνείδητους καὶ πιὸ φωτισμένους ἔρευνητὲς τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας, ὁ Kurt Hildebrandt, ὁ κλασσικὸς φιλοσοφικὸς προσωπογράφος τοῦ Hölderlin, στὶς εἰσαγωγές του ποὺ προτάσσει στὶς μεταφράσεις του στὴ Γερμανικὴ τῶν τριῶν πατριωτικῶν ἔργων τοῦ Πλ., τῆς «Ἀπολογίας», τοῦ «Κρίτωνος» καὶ τοῦ «Μενέξενου». Ἡ ἀνάγκη νὰ κατανοηθῇ τελείως ἀπὸ τὸ Νεοελληνικὸ Κόσμο τὸ ἀθάνατο φιλοσόφημα τοῦ Πλ. μᾶς κάνει νὰ δώσουμε στὸ βιβλίο μας αὐτὸ μαζὶ μὲ τὴ δική μας εἰσαγωγὴ καὶ πιστὴ μετάφραση τῆς σχετικῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Κ.Η. Ἡ εἰσαγωγὴ αὐτή, γραμμένη γιὰ τὸ Γερμανικὸ Κόσμο, εἶναι, στὰ μάτια μας, ἡ καλύτερη διαφωτιστικὴ μελέτη ποὺ εἶδε ως σήμερα τὸ φῶς στὴν Εὐρώπη γιὰ τὸ Μ. Δὲν ἔξαντλεῖ βέβαια ὁ Κ.Η. τὸ θέμα του, ἀπὸ τὴν ἄποψη τῶν ἀναγκῶν τοῦ Νεοελληνικοῦ Κόσμου, ἀλλὰ διαφωτίζει θαυμασιώτατα δλα τὰ σχετικὰ φιλολογικὰ ζητήματα ποὺ θέτει ἡ ἐρμηνεία τοῦ ἔργου καὶ συντρίβει δλες τὶς θεωρίες ποὺ ἀρνιῶνται τὸ «βάθος» καὶ τὴν ἀναμφισβήτητη «σοβαρότητα» τῶν ἀληθινῶν σκοπῶν τοῦ Πλ. Ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς λόγους τοῦ Κ.Η. ἐπιβεβαιώνεται, πὼς ἀπὸ τὸν Εὔρωπαϊκὸ Κόσμο ἔλειψε στὸ παρελθὸν ἡ συνείδηση τοῦ ἀληθινοῦ νοήματος τοῦ «Ελληνικοῦ πατριδολατρικοῦ πάθους ποὺ ἀπὸ αὐτὸ σὰν ἀπὸ μήτρα ἔπειτάχτηκε τὸ Πλατωνικὸ ἀριστούργημα τοῦ ἔγκωμιασμοῦ τῶν ἥρωών της Αἰωνίας Ἐλλάδας καὶ ὅτι ὁ λόγος αὐτὸς εἶναι ὁ βαθύτερος λόγος τῶν Εὔρωπαϊκῶν παρερμηνειῶν του. Ἐπίσης ὁ Κ.Η. στὴν εἰσαγωγὴ του βεβαιώνει, πὼς ἡ ἔξέλιξη τῶν Εὔρωπαϊκῶν πραγμάτων ὕστερ ἀπὸ τὸν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο ὀδήγησε τὸν Εὔρωπαϊκὸ Κόσμο νὰ αἰστανθῇ τὴν ἀνάγκη τῆς ἀληθινῆς ἐρμηνείας τοῦ Πλατωνικοῦ ἀριστουργήματος καὶ στὸ φῶς του νὰ βρῇ τὸ φῶς τῆς δικῆς του μοίρας. Ἡ ἀνάγκη νὰ βαφτιστῇ ἡ Εὐρώπη στὴν κολυμπήθρα τοῦ «Ελληνικοῦ πατριδολατρικοῦ πάθους! Τὸ πάθος τῆς Ἱερῆς Ἐλληνικῆς Πατρίδας καὶ τῆς «Ἐλληνικῆς Μοίρας τὸ μόνο φῶς καὶ ἡ μόνη σωτηρία τῆς Εὐρώπης καὶ δλης τῆς Ἀνθρωπότητας μέσα στὸ κράτος τοῦ ζόφου της καὶ τῆς ἀπέραντης τραγωδίας της!... Οἱ λόγοι τοῦ Κ.Η., ὅτι ὕστερ ἀπὸ τὴν ἡττα τῆς Γερμανίας στὸν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο ὁ Γερμανικὸς Κόσμος αἰστάνθηκε τὴν ἀνάγκη μέσα στὸ πατριδολατρικὸ πάθος τοῦ Μ. νὰ βρῇ τὴν ἐμνικὴ σωτηρία του καὶ ὅτι στοὺς λόγους τοῦ Πλατωνικοῦ πανηγυρικοῦ ἔσπασε κοσμοσυγκλονιστικὴ ἡ μοίρα τοῦ Γερμανικοῦ ἔθνους («in Platons Rede brach nun erschütternd unser eigenes Schicksal auf») εἶναι ὁ ὀραιότερος ὕμνος τοῦ Πλατωνικοῦ ἔργου καὶ ἡ καλύτερη ἀπάντηση στὰ φλυαρήματα τῶν Εὔρωπαίων παρερμηνευτῶν του καὶ τῶν Νεοελλήνων ἀντιγραφέων τους.

2. ΟΙ ΒΑΘΥΤΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΜΕΝΕΞΕΝΟ. ΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

„Απὸ τὴν Ἰστορία τοῦ Μ. βγαίνει γενικά, δτι, ἐνῷ δ Ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Κόσμος εἶχε τὴ μεία μοίρα νὰ ὑψωθῇ στὰ ὑπερκόσμια ὕψη τῶν φιλοσοφικῶν ἀνατάσεων καὶ ἀποκαλύψεων τοῦ ποιητή του, δ Νεώτερος Εὑρωπαϊκὸς Κόσμος ἀντίθετα δὲν εἶχε τὴν ἴδια μοίρα καὶ εἶδε τὸ Μ. ὡς ἐν^o ἀπλὸ δοκίμιο ὅγητορικῆς καὶ πολεμικῆς ἐναντίον τῶν ἀντιπάλων τοῦ φιλοσόφου χωρὶς κανένα φιλοσοφικό περιεχόμενο καὶ καμμιὰ βαθύτερη ἀξία.

„Η στάση αὐτὴ τοῦ Εὑρωπαϊκοῦ Κόσμου μπροστὰ στὸν πανηγυρικὸ τοῦ Πλ. ἐπιβάλλει ἀπόλυτα νὰ δοθῇ στὸ Νεοελληνικὸ Κόσμο ἡ ἀληθινὴ ἐρμηνεία τοῦ ἔργου. Πρὶν δμως προχωρήσουμε στὴν ἀληθινὴ ἐρμηνεία του καὶ στὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἀληθινοῦ νοήματός του, ὅπως φωταστράφτει στὰ μάτια τοῦ ἐρμηνευτὴ ποὺ βρίσκεται στὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς του, ἐπιβάλλεται νὰ δίξουμε μιὰ γενικὴ ματιὰ στοὺς βαθύτερους λόγους τῆς ἀδυναμίας τοῦ Εὑρωπαϊκοῦ Κόσμου νὰ ὑψωθῇ στὰ ὕψη ὅπου λάμπει τὸ φῶς τοῦ ἀληθινοῦ νοήματος τῶν θεῖκῶν στοχασμῶν τοῦ φιλοσόφου.

Τὸ φαινόμενο τῆς ἀδυναμίας τοῦ Εὑρωπαϊκοῦ Κόσμου νὰ συλλάβῃ τὸ ἀληθινὸ νόημα τοῦ πανηγυρικοῦ τοῦ Πλ. δὲν εἶναι οὔτε ἀνεξήγητο οὔτε ἔξω ἀπὸ τοὺς βαθύτερους νόμους τῆς πνευματικῆς Ἰστορίας τοῦ Κόσμου. Τὸ φαινόμενο αὐτὸ διφεύλεται σὲ πολλοὺς λόγους, δ κυριώτερος δμως εἶναι δ λόγος ποὺ ἐτονίσαμε στὸ πρῶτο μέρος τῆς Εἰσαγωγῆς μας, δ λόγος τῆς ἀβυσσαλέας διαφορᾶς ποὺ χωρίζει στὴν οὖσία τους τοὺς δυὸ κόσμους, τὸν Ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ καὶ τὸν Εὑρωπαϊκὸ Κόσμο. Γιὰ νὰ κατανοηθῇ βαθειὰ κι^o ἐρμηνευτῇ δπως πρέπει ἐν^o ἀνώτερο πνευματικὸ δημιούργημα ποὺ ἐνσαρκώνει τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὶς τάσεις τοῦ ὑπερχρονικοῦ Ἐγὼ ἐνὸς λαοῦ, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρξῃ ἀπόλυτη ταύτιση τῆς ψυχῆς τοῦ δημιουργοῦ καὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἐρμηνευτῆς. Ἡ ψυχικὴ αὐτὴ ταύτιση εἶναι δυνατὴ μόνο δταν ὑπάρχη ἀπόλυτη ταύτιση τῆς οὖσίας τοῦ δημιουργοῦ καὶ τῆς οὖσίας τοῦ ἐρμηνευτῆς. Γιὰ νὰ νοηθῇ βαθειὰ ἔνα πνευματικὸ ἀριστούργημα χρειάζεται δχι μόνο νοῦς καὶ πολυμάθεια καὶ φιλολογικὴ σοφία, ἀλλὰ προπάντων καρδιά. Ἡ ψυχὴ εἶναι ἔκείνη ποὺ αἰστάνεται καὶ βλέπει καὶ ἀκούει καὶ νοεῖ κι^o ἔχει συνείδηση καὶ διδηγεῖ τὸ Πνεῦμα στὴ σύλληψη δλων ἔκείνων τῶν βαθύτερων καὶ ἀδρατῶν καὶ πολλὲς φορὲς ἀσύλληπτων στοιχείων καὶ παραγόντων καὶ καταστάσεων καὶ πραγματικήτων ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἀληθινὴν οὖσία ἐνὸς πνευματικοῦ δημιουργήματος. Εἰδικώτερα γιὰ τὴ βαθειὰ καὶ τελεία κατανόηση τῶν πνευματικῶν ἀριστουργημάτων τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ τὸ στοιχεῖο ἔκεινο ποὺ προέχει ἀπάνου ἀπ^o δλα γιὰ τὴν τελεία ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ εἶναι ἡ «Ἐλληνικότητα», ἡ «Ἐλληνικὴ οὖσία», ἡ «Ἐλληνικὴ ψυχή», ἡ «Ἐλληνικὴ αἰσθηση—συνείδηση», ἡ «Ἐλληνικὴ σκέψη». Ἡ «Ἐλληνικότητα» εἶναι τὸ στοιχεῖο ποὺ λείπει ἀπὸ τοὺς Εὑρωπαίους κι^o αὐτὸς εἶναι δ κυριώτερος λόγος τῆς ἀδυναμίας τους νὰ διεισδύσουν στὸ ἀδυτα τῶν ἀδυτῶν τοῦ αἰώνιου Ἑλληνισμοῦ καὶ ν^o ἀρπάξουν τὴν ψυχὴ τῆς Ἐλληνικῆς Δημιουργίας καὶ

τὸ αἰώνιο μυστικὸ τοῦ αἰωνίου ὑρχαίου Ἑλληνικοῦ θαύματος. Οἱ Εὑρωπαῖοι δὲν εἶναι Ἐλληνες, δὲν ἔχουν Ἑλληνικὴ καρδιά, Ἑλληνικὸ πνεῦμα, Ἑλληνικὴ ψυχή, καὶ δὲ βλέπουν τὴν Ἑλληνικὴ Ζωή, τὴν Ἑλληνικὴ Δημιουργία, τὴν Ἑλληνικὴ Ἰστορία, τὴν Ἑλληνικὴ Μοίρα, μὲν Ἐλληνικὸ μάτι, μὲν Ἐλληνικὴ συνείδηση. Στὴν πραγματικότητα βλέπουν τὸν Ἑλληνικὸ Κόσμο μὲ τὸ δικό τους πνεῦμα καὶ τὴ δική τους ψυχὴ καὶ συνείδηση, πνεῦμα καὶ ψυχὴ καὶ συνείδηση ἐνὸς κόσμου, ποὺ εἶναι, δύποτε τονίστηκε στὸ πρῶτο μέρος, ὃ ἀντίπους τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κόσμου. Καὶ ἀν καὶ ἀξιώνουν οἱ Εὑρωπαῖοι πῶς ἐρμηνεύουν τὴν πνευματικὴ δημιουργία τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κόσμου, στὸ ἀληθινὰ δὲν κάνουν τίποτο ἄλλο παρὰ νὰ ἐρμηνεύουν μόνο τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸν τους, τὸν ἀνελληνικὸ καὶ στὸ βάθος βάρβαρο ἑαυτό τους. Ἔτσι ἔφεύγει ἀπὸ τὸν Εὑρωπαίους πνευματικοὺς θεωρητὲς τῆς Ἑλληνικῆς Ζωῆς—Δημιουργίας—Ιστορίας—Μοίρας ὃ, τι βαθύτερο καὶ οὖσιαστικώτερο, δημιουργικώτερο καὶ ψυχοριγηλότερο, ἵερότερο καὶ θειότερο ὑπάρχει καὶ κινέται καὶ ζεῖ μέσο τὰ βάθη τοῦ ὑπερβατικοῦ Εἶναι καὶ τοῦ ὑπερχρονικοῦ Ἔγὼ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὅντος, ὃ Ἐλληνικὸς τόνος, τὸ Ἑλληνικὸ χρῶμα, τὸ Ἐλληνικὸ φῶς, τὸ Ἐλληνικὸ βάθος, ἡ ἐθνικὴ οὐσία τοῦ Ἐλληνισμοῦ, ἡ Ἐλληνικὴ ἐντελέχεια καὶ μορφὴ κι ἐνέργεια, τὸ στοιχεῖο ἐκεῖνο ποὺ συναρπάζει τὸν Ἐλληνικὸ Ἀνθρώπο στὶς βαθύτερες καὶ ὁραιότερες στιγμές του (στὶς αἰώνιες στιγμές τῆς Ἑλληνικῆς θεούργίας καὶ στὶς θεῖες στιγμές ποὺ ζεῖ ἡ Ἐλληνικὴ Ψυχὴ μέσο στὰ ἔργα τοῦ Ὄμηρου, τοῦ Ἡσιόδου, τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλῆ, τοῦ Εὔρυππη, τοῦ Ἀριστοφάνη, τοῦ Ἡροδότου, τοῦ Θουκυδίδη, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλη) καὶ τὸν συγκλονίζει, τὸν ἐνθουσιάζει, τὸν ἀποσαρκώνει, τὸν ἀποπνευματώνει, τὸν ἐξαϋλώνει, τὸν ἀνεβάζει στὰ οὐράνια, τὸν βυθίζει σο ἔκσταση, τὸν ἐνώνει μὲ τοὺς θεοὺς καὶ τὸ θεὸ καὶ τὸν κάνει ν ἀκούῃ βαθειὰ μέσα του τὶς οὐράνιες μελωδίες τῆς παγκόσμιας θείας Ἐλληνικῆς Συμφωνίας τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Αἰωνιότητας. Τὸ στοιχεῖο ἐκεῖνο ποὺ γεννάει στὴν ψυχὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου τὴ βαθειὰ καὶ συγκλονιστικὴ αἴσθηση τῆς ἵερης αἰώνιας Ζωῆς καὶ ἀνοίγει μπρός του δλούς τοὺς μυστικοὺς δρόμους ποὺ ὅδηγοῦν στὴ σύλληψη τοῦ αἰωνίου μυστηρίου τῆς Δημιουργίας καὶ τοῦ αἰωνίου θαύματος τῆς Ιστορίας, τοῦ θαύματος τῆς Ἑλληνικῆς Μεγαλουργίας καὶ τῆς Ἐλληνικῆς Μοίρας, εἶναι δ «Ἐνθουσιασμός». Ἡ Ἐλληνικὴ Ψυχὴ στὶς στιγμές τῆς πνευματικῆς θεωρίας τοῦ Ὁραίου, τοῦ Ὑψηλοῦ, τοῦ Αἰωνίου, τοῦ Θείου, ὑψώνεται στὶς αἰώνιες πρωτοπηγὲς—φωτοπηγὲς τῆς παναιώνιας Ζωῆς—Δημιουργίας, ἔαναβρίσκει τὴν πρωταρχικὴ θεϊκὴ οὐσία της, νοιώθει ὅλα τὰ ὑλικὰ στοιχεῖα νὰ λυώνουν μέσα της κι ἐξαϋλωμένη κι αἰθέρια κι ἐνθεη ν ἀνεβαίνῃ στὸν Οὐρανὸ καὶ στὸν Θεούς. Οἱ στιγμὲς αὗτες εἶναι οἱ θεϊκὲς στιγμὲς ποὺ περιγράφουν δ Ἀριστοφάνης (Ὀρνιθ. 785) καὶ δ Πλάτων (Φαιδρ. 251 A—252 C), οἱ ὑπερκόσμιες κι αἰώνιες στιγμὲς ποὺ ἡ Ἐλληνικὴ Ψυχὴ καὶ μόνο ἡ Ἐλληνικὴ Ψυχὴ μέσα σο ὅλο τὸν Κόσμο κι ἀπὸ ὅλο τὸν Κόσμο αἰστάνεται νὰ βγάζῃ φτερὰ καὶ νὰ πετάῃ πρὸς τὴν πρώτη αἰώνια πηγή της, τὸν Οὐρανό, τὸν Ἡλιο, τὸ Γαλάζιο Αἰθέρα, τὸν κόσμο τῶν θεῶν. Δίχως τὸ αἴσθημα αὗτὸ τοῦ Θείου, τοῦ «Ἐνθουσιασμοῦ», στὸ πηγαῖο νόημα τοῦ ὅρου, τὸ νόημα τοῦ νὰ ἐρωτευτῆς, ν ἀγκαλιάσῃς, νὰ σφίξῃς καὶ νὰ κλείσῃς μέσα σου

τὸ Θεό, δίχως τὸ αἴσθημα τῆς ἀπόλυτης ἐνότητας καὶ ταυτότητας τοῦ Ἀνθρώπου μὲ τοὺς Θεοὺς καὶ τὸ Θεὸ δὲν εἶναι δυνατὸ ποτὲ κανεὶς νὰ ὑψωθῇ στὸ ἀληθινὸ φῶς καὶ στὶς πραγματικὲς σφαῖρες τῆς Οὐσίας τῆς αἰωνίας πνευματικῆς δημιουργίας τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ. Τὸ αἴσθημα αὐτὸ τῆς ἀπόλυτης ταυτότητας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁντος καὶ τοῦ Θείου εἶναι ἡ ὑψηλότερη κατάχτηση τοῦ Ἰεροῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου, ἡ οὐσία καὶ τὸ θεῖο προνόμιο καὶ ἡ ὑπέρτατη θεῖκὴ εὐδαιμονία καὶ μακαριότητα τῆς ἡλιογέννητης καὶ θεοστάλαχτης αἰώνιας Ἑλληνικῆς Ψυχῆς. Καὶ ἡ τελεία ἔλλειψη τοῦ αἴσθηματος αὐτοῦ ἀπὸ τὸν Εὑρωπαϊκὸ Κόσμο¹ ἔξηγετ τὴν ἀδυναμία τοῦ κόσμου αὐτοῦ νὰ αἰστανθῇ μετ' Ἑλληνικὴ καρδιὰ καὶ νὰ ἴδῃ μετ' Ἑλληνικὸ μάτι τὰ αἰώνια δημιουργήματα τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος. Ἡ πνευματικὴ δημιουργία τοῦ Πλ., στὶς ὑψηλότερες στιγμές της, δίνει στὴν Ἑλληνικὴν Ψυχὴν πιὸ βαθὺ καὶ πιὸ συγκλονιστικὸ καὶ ἀναφτερωτικὸ «Ἐνθουσιασμό». Καὶ τὸ αἴσθημα αὐτὸ τοῦ σεισμικοῦ καὶ μετουσιωτικοῦ «Ἐνθουσιασμοῦ» εἶναι ἐκεῖνο ποὺ μᾶς δίνει τὸ πνευματικὸ ἀναφτέρωμά μας στοὺς οὐρανοὺς τοῦ Πλατωνικοῦ πανηγυρικοῦ. Σε ώρισμένες στιγμὲς τῆς πνευματικῆς μας μυσταγωγίας καὶ μετάληψης στοὺς κόσμους τοῦ Πλατωνικοῦ αὐτοῦ ἀριστουργήματος ἡ Ἑλληνικὴ Ψυχὴ ἔχει τὸ αἴσθημα, πὼς πετάει στὶς πιὸ ψηλὲς οὐρανιες σφαῖρες ποὺ πέταξε ποτὲ στὴ ζωὴ της ἀπάνω στὴν Ἱερὴ Ἑλληνικὴ Γῆ. Στὶς σφαῖρες αὐτὲς μόνο τὸ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα καὶ μόνο ἡ Ἑλληνικὴ Ψυχὴ μποροῦν νοῦ ἀνέβουν καὶ νὰ πετάξουν. Στὰ ὕψη αὐτὰ δὲν μποροῦν νὰ ὑψωθοῦν, νὰ σταθοῦν καὶ νοῦ ἀναπνεύσουν καὶ δὲν ἔχουν καμμιὰ θέση ὅσοι δὲν εἶναι Ἑλληνες, ὅσοι δὲν ἔχουν Ἑλληνικὸ νοῦ κι Ἑλληνικὴ καρδιά, ὅλοι οἱ αἰώνιοι βάρβαροι καὶ μειξιθάρβαροι στὸ αἷμα καὶ στὸ πνεῦμα καὶ στὴν ψυχή.

Στὶς σφαῖρες αὐτὲς ἀναφτερώνουν καὶ ὑψώνουν τὴν Ἑλληνικὴν Ψυχὴν τὸ Πλατωνικὸ ἔγκωμιο τῆς Ἱερῆς Γῆς τῆς αἰώνιας πολιτείας τῆς κόρης τοῦ πατέρα ὅλων τῶν θνητῶν καὶ ὅλων τῶν ἀθανάτων, ὡς Ἱερῆς Μητέρας ὅλοκλήρου τοῦ Ἀνθρώπινου Γένους, δὲ μόνος τῆς Ἑλληνικῆς Εὐγενείας (Κεφ. 6), τῆς Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, ὡς τῆς πολιτείας τῆς ψυχῆς καὶ τῆς οὐσίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐντελέχειας καὶ τῶν δημιουργικῶν ἀξιῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ζωῆς (Κεφ. 8), τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρετῆς, ὡς ἀπολύτου ὑριάμβου τοῦ πνευματικοῦ καὶ τοῦ ἥθικοῦ στοιχείου στὴν Ἰστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου, καὶ τῆς θείας αἰώνιας Ἑλληνικῆς Ἰδέας, ποὺ κάτω ἀπὸ τὴ θεία φλόγα της καὶ τὸ θεῖο φῶς της λυώνουν ὅλα τὰ ὑλικὰ πλούτη ὅλου τοῦ Κόσμου καὶ συντρίβονται ὅλες οἱ ὑλικὲς δυνάμεις ὅλης τῆς Γῆς (240 D), δὲ αἶνος ὅλων τῶν ἀθανάτων Ἡρώων—Πατέρων τῆς Ἑλληνικῆς Ἰστορίας, ἡ ἀποθέωση τῶν Μαραθωνομάχων καὶ τῶν Σαλαμινομάχων καὶ τῶν Πλαταιομάχων καὶ τέλος τὸ ἔγκωμιο τῆς αἰώνιας Ἑλληνικῆς κοσμοβιοθεοίας τῆς θρησκείας τῆς λατρείας ἀπάνου ἀπ' ὅλα στὸν Κόσμο τῆς Ὡμορφιᾶς.

1. "Ολες οι Εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες δὲν ἔχουν κανένα ὅρο ποὺ νὰ ἐκφράζῃ κάτι παρόμοιο ἢ ἀνάλογο πρὸς ἐκεῖνο ποὺ ἐκφράζει δὲ Ἑλληνικὸς ὅρος «Ἐνθουσιασμός». Καὶ τὸν ὅρο αὐτὸν οἱ Εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες πῆραν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα.

^ο Αλλ' ἔκτος ἀπὸ τὸ ὑποκειμενικὸ στοιχεῖο τοῦ οὐσιαστικοῦ ταυτισμοῦ τοῦ δημιουργοῦ καὶ τοῦ ἐρμηνευτὴ γιὰ τὴν τελεία κατανόηση ἐνὸς πνευματικοῦ δημιουργήματος ποὺ ἐκφράζει τὴν ἐθνικὴ οὐσία καὶ τὶς βαθύτερες τάσεις τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς τοῦ λαοῦ τοῦ δημιουργοῦ του, στὸ πνεῦμα τῆς ἴδιας πιὸ πάνω θεμελιακῆς ἀρχῆς δλητὸς αὐτῆς τῆς Εἰσαγωγῆς, πρέπει τὸ ἔργο αὐτὸν νὰ προβληθῇ πρῶτα - πρῶτα μέσα σ^ο δλητὸν τὴν πνευματικὴ δημιουργία τοῦ ἴδιου τοῦ δημιουργοῦ, φωτισμένη καὶ ἀπὸ τὸ φῶς τῆς συνείδησης τῆς πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς προσωπικότητάς του, κι^ν ἔπειτα μέσα σ^ο δλητὸν τὴν πνευματικὴ δημιουργία τοῦ Κόσμου, ποὺ τοῦ δέντρου του εἶναι βλαστάρι καὶ ἀνθός. Καὶ ὁ Μ. τοῦ Πλ., γιὰ νὰ κατανοηθῇ ὅπως πρέπει, ἐπιβάλλεται νὰ προβληθῇ μέσα σ^ο δλοτὸν τὸ πνευματικὸ ἔργο τοῦ δημιουργοῦ του καὶ οἱ ἰδέες του νὰ θεωρηθοῦν στὴν προβολή τους μέσα σ^ο δλητὸν τὴν πνευματικὴ δημιουργία τῆς ^οΑρχαίας^ο Ελλάδας καὶ στὸ συσχετισμό τους μὲ τὶς θεμελιακὲς πνευματικὲς ἀρχὲς τῆς ζωῆς τοῦ ^οΑρχαίου ^οΕλληνισμοῦ.

Καὶ πρῶτα - πρῶτα γιὰ νὰ κατανοηθῇ τελείως ὁ Πλατωνικὸς λόγος, πρέπει νὰ κατανοηθῇ βαθειὰ δλητὸν ἡ πνευματικὴ καὶ ἡθικὴ προσωπικότητα τοῦ Πλ. σ^ο δλεῖς τὶς στιγμὲς τῆς δραματικότητος ζωῆς του. Τὸ κλειδὶ γιὰ τὸ φωτισμὸ τοῦ βάθους τῆς δημιουργικῆς προσωπικότητας τοῦ δημιουργοῦ τῆς «Πολιτείας», καὶ γενικὰ καὶ εἰδικώτερα σχετικὰ μὲ τὸ Μ., εἶναι δλητὸν ἡ πνευματικὴ δημιουργία του καὶ ξεχωριστὰ ὁ «Κρίτων». Ο Πλατωνικὸς «Κρίτων» δὲν εἶναι τὸ κήρυγμα ἀφηρημένων πολιτικοφιλοσοφικῶν καὶ ἡθικολογικῶν θεωριῶν, ἀλλὰ τὸ ξέσπασμα μιᾶς ὑψηλῆς δημιουργικῆς συνείδησης ποὺ ἔζησε τὸ πιὸ βαθὺ καὶ πιὸ συγκλονιστικὸ δρᾶμα δλητὸς τῆς ζωῆς της, τὸ ἀποκορύφωμα μιᾶς δημιουργικῆς πνευματικῆς προσωπικότητας ποὺ κατώρθωσε νὰ δαμάσῃ καὶ νὰ πνίξῃ μέσα της δλοτὸν τὸν ψυχικὸ συγκλονισμὸ καὶ δλητὸν ἡθικὴ τρικυμία ποὺ ἔδημιούργησε μέσα στὰ βάθη τῆς ψυχῆς της ἡ φριχτὴ τραγωδία τῆς καταδίκης σὲ θάνατο καὶ τῆς ἔκτελεσης τοῦ δασκάλου της. Η ἔκτελεση τοῦ Σωκράτη ἀπὸ τὴν ^οΑθηναϊκὴ Πολιτεία συγκλόνισε δλοτὸν ^οΕλληνικὸ Κόσμο καὶ προπάντων δλους τοὺς πιστούς του. Ο συγκλονισμὸς αὐτὸς ἦταν φυσικὸ νὰ δημιουργήσῃ μιὰ βαθειὰ ἐσωτερικὴ κρίση σ^ο δλους τοὺς μαθητὲς τοῦ Σωκράτη μὲ βαθύτατο ἀντίχτυπο καὶ στὴ ζωὴ τους καὶ στὴ φιλοσοφία τους. Ο συγκλονισμὸς αὐτὸς φυσικὰ ἦταν ἀσύγκριτα βαθύτερος στὴν ψυχὴ μιᾶς προσωπικότητας, ὅπως ὁ Πλ., ποὺ εἶχε βαθύτερα ἀπὸ δλους τοὺς ἄλλους Σωκρατικοὺς συνείδηση τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἡθικοῦ μεγαλείου τοῦ Σωκράτη, ως τῆς ὑψηλότερης ^οΕλληνικῆς πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς συνείδησης ποὺ ἔνσάρκωνε τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴ καὶ τὶς ὑψηλότερες καὶ ὀραιότερες τάσεις τοῦ ὑπεροχρονικοῦ ^οΕλληνισμοῦ. Τὰ ἔργα ποὺ βγῆκαν ἀπὸ τὸ πνευματικὸ καὶ ἡθικὸ κλῖμα τῆς πρώτης ἀμεσῆς πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς ἀντίδρασης τοῦ Πλ. μπροστὰ στὸ ἀνοσιούργημα τῆς ἔκτελεσης τῆς ^οΕλληνικότερης προσωπικότητας ποὺ εἶδε καὶ ὁ ^οΕλληνικὸς καὶ δλος ὁ ἄλλος Κόσμος, τὰ ἔργα τῶν πρώτων χρόνων ^οΟστεροῦ ἀπὸ τὴν ἔκτελεση αὐτῆς, φανερώνουν τὴν βαθειὰ πνευματικὴ καὶ ἡθικὴ κρίση καὶ τρικυμία τοῦ δημιουργοῦ τους ἀπὸ τὸν ψυχικὸ συγκλονισμὸ τοῦ ἀποτρόπαιου αὐτοῦ ἐγκλήματος. Τὸ τραγικὸ στοιχεῖο, τὸ τραγικὸ βάθος καὶ ἡ τραγικὴ ἐνόραση τῆς Ζωῆς, ἥπιὸ

βαθειά δδύνη καὶ πίκρα, ἥ πεσσιμιστική διάθεση καὶ συνάμα ἥ θηθική δργὴ καὶ ἀγανάχτηση, τὸ θηθικὸ ἔσπασμα καὶ τὸ πάθος τοῦ θηθικοῦ ἔστηκωμοῦ καὶ ἐπαναστατισμοῦ, ἥ δρμὴ καὶ ἥ μανία τῆς πολεμικῆς καὶ τῆς συντριβῆς ὅλων τῶν στοιχείων καὶ ὅλων τῶν δυνάμεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ζόφου καὶ τῆς ἄρνησης τῆς Ἑλληνικῆς Ζωῆς (Γοργίας) κυριαρχοῦν στὰ ἔργα αὐτά. Ἀλλ᾽ ἥ παθητικὴ καὶ τραγικὴ ἐνόραση τῶν πραγμάτων τοῦ Κόσμου καὶ τῆς Ζωῆς δὲν εἶναι τὸ δριστικὸ ψυχικὸ κλῖμα καὶ ἥ μόνιμη πνευματικὴ στάση ἐνδές μεγάλου δημιουργικοῦ πνεύματος μπροστὰ στὴ Ζωή. Ἐκεῖνο ποὺ οὖσιαστικὰ χαραχτηρίζει τὸ μεγάλο δημιουργικὸ πνεῦμα εἶναι τὸ ἔσπασμα τοῦ ποταμοῦ τῆς θηθικῆς δρμῆς καὶ κοσμοπλημμύρας, τὸ λυώσιμο μέσα του ὅλων τῶν ἀντιδημιουργικῶν στοιχείων, τὸ πνίξιμο ὅλων τῶν φωνῶν ὅλων τῶν δυνάμεων τῆς Νύχτας καὶ τῆς¹ Αρνητικῆς, μ² ἄλλους λόγους τὸ ἔεχείλισμα τῶν δημιουργικῶν δυνάμεων καὶ δ δημιουργικὸς κατακλυσμὸς τοῦ παντός, τὸ ἔεπέρασμα τῆς τραγικῆς ἐνόρασης τῆς Ζωῆς καὶ τῆς θηθικῆς της κρίσης, τὸ ἀγωνιστικὸ πνεῦμα, μὲν δυὸ λόγια, ἥ ἡρωϊκὴ καὶ θριαμβευτικὴ δημιουργικὴ κατάφαση κι³ ἐπιβεβαίωση τῆς Ζωῆς. Καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐσωτερικῆς νίκης καὶ τῆς δημιουργικῆς κατάφασης τῆς Ἑλληνικῆς Ζωῆς καὶ τῆς Κοσμικῆς Μοίρας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου μαζὶ μὲ τὴν πιὸ φεγγοβόλα συνείδηση τοῦ ὑψηλοῦ πνεύματος τῆς αἰωνίας πολιτείας τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς εὐλογίας ὅλων τῶν θεῶν τοῦ Κόσμου ἀχτινοβολοῦν μέσα στὸ αἰώνιο διαμάντι τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας ποὺ φέρνει τ⁴ ὄνομα «Κρίτων». Ὁ Πλ. ἀποκαλύπτεται ἐδῶ ὡς θριαμβευτὴς στὸ σκληρότατο ἀγώνα του μὲ δλα τὰ στοιχειὰ τοῦ⁵ Ἐρεβου τῆς Ἑλληνικῆς Ζωῆς. Ἐχει μπρός του τὴν τραγικὴ εἰκόνα τῆς πατρίδας του τοῦ καιροῦ του, ἀστράφτει καὶ φεγγοβολάει δμως μπρὸς στὰ μάτια του ἥ ὑπερκύσμα εἰκόνα τῆς Αἰωνίας⁶ Αθήνας ποὺ ἐνσαρκώνει στὴ σκέψη του τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴ τῆς Αἰωνίας Ἑλλάδας. Μὲ τὸ πνεῦμα αὐτὸ ὑψώνει ὡς ὑπέρτατο κανόνα τῆς ζωῆς τοῦ⁷ Αθηναϊκοῦ Κόσμου γιὰ τὴν προκοπὴ καὶ τὴν ἀναγέννηση καὶ τὸ θρίαμβο τῆς⁸ Αθήνας τοῦ παρόντος τὸ νόμο τῆς πιὸ βαθειᾶς καὶ πιὸ ἵερῆς πίστης στὸ μεγαλεῖο καὶ τὴ λάμψη καὶ τὴν⁹ Ιστορικὴ Μοίρα τῆς Αἰωνίας¹⁰ Αθήνας. Ο «Κρίτων», στὸ νόημα αὐτό, εἶναι τὸ χερουβικὸ καὶ σεραφικὸ πρελούντιο τοῦ ὑπερθεϊκοῦ Μ. Οἱ αἰώνιοι λόγοι τοῦ Πλατωνικοῦ πανηγυρικοῦ τῆς Αἰωνίας¹¹ Αθήνας—Αἰωνίας¹² Ἑλλάδας εἶναι δυνατὸ νοηθοῦν μόνο στὸ οὐράνιο φῶς καὶ τὴν οὐράνια μουσικὴ τῶν ὑπερκύσμων λόγων τοῦ Κρίτωνος: «μητρός τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἀλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερόν ἐστιν ἥ πατρὶς καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοίρᾳ καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ¹³ ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι, καὶ σέβεσθαι δεῖ καὶ μᾶλλον ὑπείκειν καὶ θωπεύειν πατρίδα χαλεπαίνουσαν ἥ πατέρα, καὶ ἥ πείθειν ἥ ποιεῖν ἀ ἀν κελεύῃ, καὶ πάσχειν, ἐάν τι προστάτη παθεῖν, ἥσυχίαν ἄγοντα, ἐάν τε τύπτεσθαι ἐάν τε δεῖσθαι, ἐάν τε εἰς πόλεμον ἄγῃ τρωθησόμενον ἥ ἀποθανούμενον, ποιητέον ταῦτα, καὶ τὸ δίκαιον οὕτως ἔχει, καὶ οὐχὶ ὑπεικτέον οὐδὲ ἀναχωρητέον οὐδὲ λειπτέον τὴν τάξιν, ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ πανταχοῦ ποιητέον ἀ δὲν κελεύῃ ἥ πόλις καὶ ἥ πατρίς, ἥ πείθειν αὐτὴν ἥ τὸ δίκαιον πέφυκε, βιάζεσθαι δ¹⁴ οὐχ ὅσιον οὔτε μητέρα οὔτε πατέρα, πολὺ δὲ τούτων ἔτι ἥττον τὴν πατρίδα».

Οι έρμηνευτές τοῦ Πλατωνικοῦ πανηγυρικοῦ, ποὺ σκοτισμένοι ἀπὸ τοὺς εἰρωνικοὺς λόγους τοῦ διαιλόγου τοῦ προοιμίου ὑποστηρίζουν πώς ἡ εἰρωνία τοῦ διαιλόγου αὐτοῦ ἀντανακλᾶ καὶ σ' ὅλο τὸν πανηγυρικὸν καὶ φωτίζει ὅλο τὸ βάθος του καὶ τὴν οὖσία του καὶ τὸν χρωματίζει ὡς ἐνα «παίγνιον» χωρὶς καμμιὰ βαθύτερη ἀξία καὶ κανένα φιλοσοφικὸν περιεχόμενον, ὅπως χαραχτηρίζουν τὸ Μ., δὲ βλέπουν, πώς μὲ τὴν ἔρμηνεία τους αὐτὴν κατεβάζουν τὴν ἥρωϊκὴν δημιουργικὴν προσωπικότητα τοῦ Πλ., ποὺ ἐσεβάστηκαν καὶ προσκύνησαν ὅλοι οἱ αἰῶνες, σὲ μιὰ κατώτερη προσωπικότητα ποὺ καταβάλλει καὶ συντρίβει ἡ ὁδύνη καὶ ἡ τραγικὴ ἐνόραση τῆς Ζωῆς καὶ ποὺ κάτω ἀπὸ τὴν κυριαρχία τῶν αἰσθημάτων αὐτῶν ἀφήνεται νὰ ἔσπασῃ σὲ εἰρωνικούς, σαρκαστικούς, χλευαστικούς καὶ μυχτηριστικούς πνευματικούς σπιθοβολισμοὺς ἐναντίον τῆς πολιτείας ποὺ ἀκριβῶς ὁ Πλ. θέλει μὲ τὸν πανηγυρικὸν του νὰ ὑψώσῃ στὸ κέντρο τοῦ Ἐλληνισμοῦ καὶ ὅλης τῆς Ἀνθρωπότητας. "Οσοι ἔχουν βαθειὰ μέσα τους σηνείδηση τῆς θρησκευτικῆς ἰερότητας καὶ τοῦ κοσμικοῦ μεγαλείου τῆς πολιτείας τῆς Ἰστορικῆς Εἶμαρμένης ὅλου τοῦ Κόσμου καὶ τοῦ πνευματικοῦ καὶ δημιουργικοῦ μεγαλείου τῆς πνευματικῆς προσωπικότητας τοῦ τιτανικοῦ δημιουργοῦ τῶν ὑψηλότερων φιλοσοφικῶν δημιουργημάτων ποὺ ἐγνώρισε ὡς σήμερα ὁ Κόσμος, ὡς τῆς πιὸ δημιουργικῆς προσωπικότητας τῆς Παγκόσμιας Ἰστορίας, μποροῦν νὰ ἴδοῦν τὴν ἄβυσσον ὃπου πέφτουν ὅλοι ἔκεινοι ποὺ ἔρμηνεύουν τὸ Μ. μὲ αὐτὸν τὸ νόημα. Τὴ μεγάλη πνευματικὴ καὶ ἥθικη νίκη τοῦ Πλ. στὴν τιτάνεια ἐσωτερικὴ πάλη του μὲ τὶς αἰῶνιες σκοτεινὲς δυνάμεις τοῦ Ἐρέβους τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ ἐνὸς ἀπὸ τοὺς δυὸ αἰῶνιους κόσμους τῆς Ἐλληνικῆς Ἰστορίας, τοῦ ζιφεροῦ κόσμου τῆς Ἐλληνικῆς Προβληματικότητας—Τραγικότητας καὶ τοῦ Ἐλληνικοῦ Μηδενισμοῦ (τοῦ κόσμου τῆς καταστροφῆς ὅλων τῶν καρπῶν καὶ δημιουργημάτων ὅλων τῶν κόπων καὶ μόχθων καὶ ὅλων τῶν ἥρωϊκῶν ἀγώνων τοῦ φωτεινοῦ καὶ δημιουργικοῦ Ἐλληνισμοῦ), ἀποδείχνει τὸ ἵδιο τὸ γεγονός τοῦ θεμελιωμοῦ τῆς Πλατωνικῆς Ἀκαδημίας, ὡς ἐθνικοῦ παιδαγωγικοῦ κέντρου τῆς πνευματικῆς καὶ πολιτικῆς ἥγεσίας τοῦ Ἐλληνικοῦ Ἐθνους καὶ ὡς πηγῆς καὶ κέντρου πνευματικῆς καὶ ἥθικῆς ἀναγέννησης καὶ ἀχτινοβολίας ὅλου τοῦ Ἐλληνισμοῦ τῆς ἐποχῆς του. Τί ἄλλο μαρτυρεῖ ὁ θεμελιωμὸς τῆς Πλατωνικῆς Ἀκαδημίας ὕστερος ἀπὸ τὴν ἐκτέλεση τοῦ Σωκράτη καὶ τὸ γυρισμὸν τοῦ Πλ. ἀπὸ τὰ ταξίδια του μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ποὺ τοῦ εἶχαν δώσει μιὰ βαθύτερη συνείδηση τοῦ μεγαλείου της καὶ τῆς ὑπεροχῆς της ἀπάνω καὶ ἀπὸ τὸν Ἐλληνισμὸν καὶ ἀπὸ ὅλο τὸν ἄλλο Κόσμο, παρὰ τὴν κοσμοϊστορικὴν ἐσωτερικὴν νίκη τοῦ θεμελιωτή της καὶ τὴ βαθειὰ πίστη του στὶς φωτεινὲς δυνάμεις καὶ τὰ ἴστορικὰ πεπρωμένα τοῦ ὑπερχρονικοῦ Ἐλληνισμοῦ; Οἱ ἀνθρώποι ποὺ ἀρνιῶνται ὅλος αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν κάνουν τίποτο ἄλλο παρὰ μόνο νοῦ ἀποδείχνουν μὲ τὶς θεωρίες τους πώς εἶναι οἱ αἰῶνιοι βάρβαροι ποὺ δὲν ἔχουν καμμιὰ θέση μέσα στὸν ὑπέρκαλο Παρθενώνα τῆς Ἐλληνικῆς καὶ τῆς Πλατωνικῆς Δημιουργίας.

"Αλλ' ὁ ἄξιος τῆς ἀποστολῆς του ἔρεινητής καὶ διαφωτιστής τῶν Ἱερώτερων πραγμάτων τοῦ Κόσμου καὶ τῶν ὑψηλότερων ἀξιῶν τῆς Ζωῆς ἔχει ὑπέρτατο ἰερὸ δικέος νὰ προχωρήσῃ στὴν ἔρευνά του μέσα στὰ βάθη καὶ νὰ

διαφωτίσῃ ὅλα τὰ σχετικὰ προβλήματα καὶ νὰ δώσῃ ἀπάντηση σὸν ὅλα τὰ ἔρωτήματα ποὺ θέτει ἡ ἔρμηνεία τῶν αἰωνίων Πλατωνικῶν δημιουργημάτων ὅπως τὰ γνωρίζει ἡ Ἰστορία τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Κόσμου. Γιὰ τὸν πνευματικὸν ἔρευνητὴν τοῦ προβλήματος τῆς θέσης τοῦ Νεώτερου Εὑρωπαϊκοῦ Κόσμου μπροστὰ στὸν Ἀρχαῖο Ἑλληνικὸν Κόσμο, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν πιὸ πάνω πρῶτο λόγο, ὑπάρχει κι ἐνας ἄλλος δεύτερος σοβαρότατος λόγος τῆς ἀδυναμίας τοῦ πρώτου κόσμου νὰ συλλάβῃ τὸ θεῖον νόημα τοῦ Πλατωνικοῦ πανηγυρικοῦ. Καὶ ὁ λόγος αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ὅτι ὁ Εὑρωπαϊκὸς Κόσμος ζῶντας μέσα σὸν ἔνα ἄλλο δλωσδιόλου διαφορετικὸν πνευματικὸν κλῖμα ἀπὸ τὸ πνευματικὸν κλῖμα τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ δὲν κατώρθωσε ποτὲ νὰ ὑψωθῇ στὰ ὕψη τῶν σφαιρῶν τῶν αἰωνίων Μητέρων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἰστορίας καὶ νὰ συλλάβῃ τὴν ψυχὴν τῆς Μητέρας ὅλων τῶν Μητέρων τῆς Ἑλληνικῆς Ζωῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Μοίρας. Ἡ πιὸ ψηλὴ ἀρχὴ καὶ πηγὴ ὅλης τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ, στὶς στιγμὲς τῆς ἀπόλυτης πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς νίκης του μέσα στὴ Δημιουργία, ἥταν ἡ ἀρχὴ τῆς ἡλιακῆς ἐσωτερικῆς ἀρμονίας τῆς Ζωῆς. Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ βγαίνει ἀπὸ τὴν πνευματικὴν δημιουργίαν ὅλων τῶν ἀνθανάτων πνευματικῶν δημιουργῶν τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ, τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Ἡσιόδου, τοῦ Σόλωνος, τοῦ Πιντάρου, τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλῆ, τοῦ Ἀριστοφάνη, τοῦ Σωκράτη, τοῦ Ἀριστοτέλη, καὶ εἶναι ἡ πεμπτουσία καὶ τὸ καταστάλαγμα καὶ τῆς φιλοσοφίας τοῦ Πλ. Στὰ αἰώνια ὕψη τῶν κορυφῶν τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας, ποὺ γειτονεύουν μὲ τὸ ἀστρα καὶ ὅπου ἡ Ἑλληνικὴ Ψυχὴ αἰστάνεται τὸ πιὸ βαθὺ δέος καὶ τὴν πιὸ βαθειὰ συντριβὴ μπροστὰ στὸ Ἀπειρο καὶ τὴν Αἰωνιότητα ἀκούγονται οἱ ὅριγηλοι καὶ συγκλονιστικοὶ μυστηριακοὶ λόγοι τοῦ Σωκράτη στὸ τέλος τοῦ θεουργήματος τοῦ Πλατωνικοῦ Φαιδρού ποὺ ὅμοιοι τους δὲν ἔανακούστηκαν ποτὲ ἄλλοτε μέσα στὴ Δημιουργία: «Ὦ φίλε Πάν τε καὶ ἄλλοι δσοι τῇδε θεοί, δοίητέ μοι καλῶ γενέσθαι τάνδοθεν· ἔξωθεν δὲ δσα ἔχω, τοῖς ἐντὸς εἶναι μοι φίλια» (279 BC).

Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ τῆς βαθύτατης ἐσωτερικῆς ἀρμονίας τῆς Ζωῆς, «κρείττονος φανερῆς» (Ἑρακλείτ. Fragm. 54), εἶναι δλωσδιόλου ἀγνωστη στὸ Νεώτερο Κόσμο. Ἡ Ζωὴ καὶ ἡ ἐνότητα τῆς Ζωῆς ἔχει διασπαστὴ στὰ Νεώτερα Χρόνια κι ἔχει συντριψτὴ σὲ ἀπειρα θρύψαλα καὶ ἡ διάσπαση αὐτὴ εἶναι αὐτὸ ποὺ περισσότερο καὶ βαθύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλο γνώρισμα διακρίνει καὶ οὖσιαστικὰ χαραχτηρίζει τὴ ζωὴ τοῦ Ἀνθρώπου τῶν Νεώτερων Χρόνων καὶ εἶναι ἡ βαθύτερη αἰτία τῆς ἀπέραντης καὶ ἀσύληπτης σὲ βάθος καὶ φρίκη παγκόσμιας τραγωδίας ὅλου τοῦ Νεώτερου καὶ τοῦ Σύγχρονου Κόσμου. Καρπὸς τῆς διάσπασης αὐτῆς τῆς ζωῆς τοῦ Νεώτερου Κόσμου καὶ ἡ Εὑρωπαϊκὴ φιλοσοφία δὲν ἥταν δυνατὸ ποτὲ νὰ ὑψωθῇ στὸ φῶς τῆς ἀρχῆς τῆς ἀπόλυτης ἐνότητας τοῦ ἀντικειμένου της, τοῦ Κόσμου καὶ τῆς Ζωῆς τοῦ Κόσμου. «Οσοι ἀπὸ τοὺς μελετητὲς τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας δὲν κατώρθωσαν νὰ συλλάβουν τὸ βαθύτατο φιλοσοφικὸ νόημα τοῦ Μ. βγαίνουν ἀπὸ τὰ βάθη τῶν κόσμων τῆς βασικῆς αὐτῆς διάσπασης τῆς ζωῆς στὰ Νεώτερα Χρόνια καὶ συντάσσονται χωρὶς καμμιὰ ἀπολύτως ἀμφιβολία στὴ μεγάλη χορεία ἔκείνων ποὺ δὲν κατώρθωσαν ποτὲ νὰ συλλάβουν τὴν οὖσία τῆς ἀληθινῆς